

**ZWIĄZEK
PRODUCENTÓW
CUKRU W POLSCE**

Związek Producentów Cukru w Polsce
Pl. Dąbrowskiego 1
00-057 Warszawa
Tel. (22) 333 72 31
Fax: (22) 333 72 34
e-mail: biuro@cukier.org.pl

**Stanowisko Związku Producentów Cukru w Polsce
do projektu ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi
kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi**

Związek Producentów Cukru w Polsce otrzymał - podlegający dyskusji z wieloma organizacjami, a z pominięciem Związku - projekt ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi. Po dokonaniu analizy udostępnionego Związkowi projektu zgłaszamy następujące uwagi i propozycje:

1. Projektowana ustawa zajmuje się problematyką uregulowaną już w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów. Przepis art. 9 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów wskazuje na zakazane praktyki tożsame z przewidzianymi w Rozdziale 2 projektowanej ustawy (art. 9 ust. 2 pkt 1, 4, 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów), a w pozostałym zakresie zachowania przewidziane w projektowanej ustawie podlegają pod ww. pkt 6, co wynika z orzecznictwa sądowego, jak i samego Prezesa UOKiK. Jediną większą różnicą jest powrót do uregulowań wcześniej obowiązującej ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów z 15 grudnia 2000 r., celowo z niej wyeliminowanych, a przewidujących formalne złożenie zawiadomienia dotyczącego podejrzenia stosowania zakazanych praktyk. Skoro jednak zawiadamiającemu w myśl projektowanej ustawy - nie przysługuje przymiot strony, Prezes UOKiK nie ma obowiązku wszczęcia postępowania wyjaśniającego. Do tego nawet aktualnie możliwe jest zgłoszenie informacji o naruszeniach do Prezesa UOKiK i tak samo jak w projektowanej ustawie może on wszcząć postępowanie wyjaśniające. Dlatego zapis art. 12 jest zbyteczny i sztuczny, a stanowić może tylko narzędzie w przyszłych negocjacjach. Mając to na uwadze tworzenie odrębnego aktu prawnego dla sankcjonowania zachowań już zakazanych w innej ustawie i sztuczne powiększanie i tak już olbrzymiego zasobu przepisów jest naszym zdaniem niczym nieuzasadnione.
2. W kontekście sytuacji producentów cukru, pragniemy zwrócić uwagę, że zapisy ustawy dotyczą dostawcy – producenta produktów rolnych lub spożywczych i nabywcy, jako przedsiębiorcy, który nabywa je w celu sprzedaży lub odsprzedaży (art. 5 pkt 3) i 4) projektowanej ustawy), a nie przetworzenia. W tym zakresie niezrozumiałe jest wprowadzenie w art. 40 pkt 4) projektowanej ustawy kar dla nabywcy produktów – producentów cukru w zakresie umów dostawy buraków, nie nabywanych przecież w celu ich odsprzedaży. Ponadto, zapis ten już przewiduje sankcje dla nabywców, pomijając całkowicie dostawców, którzy zgodnie z projektowaną ustawą również podlegają zakazom w niej przewidzianym, a także mogą dysponować przewagą rynkową – vide pkt 3 dalszej części niniejszego pisma.

3. W art. 5 projektu ustawy wskazuje się, że przewaga kontraktowa polega na sytuacji, kiedy występuje znaczna dysproporcja w potencjale ekonomicznym na korzyść nabywcy lub dostawcy. Naszym zdaniem przewaga kontraktowa nie powinna być uzasadniana dysproporcją w potencjale ekonomicznym. W praktyce obrotu, źródłem przewagi kontraktowej mogą być, przy porównywalnym potencjale ekonomicznym stron, inne okoliczności decydujące o sile przetargowej, np. z rodzajem działalności (producenci cukru nie uprawiają buraka cukrowego) lub dostępem do rynku (producenci cukru nie są w stanie wybudować sieci własnych sklepów).
4. Biorąc pod uwagę ciężkie sankcje również wobec nieumyślnego naruszenia ustawy, art. 6 projektowanej ustawy powinien definiować precyzyjnie, nawet przez enumeratywne wyliczenie, zakazanych praktyk. Tymczasem nadal opiera się na uznaniowości przez wprowadzenie pojęć nieostrych, jak „dobre obyczaje” i „istotny interes drugiej strony”. Nie zmienia tej oceny jedynie przykładowe wyliczenie przypadków nieuczciwego wykorzystywania przewagi kontraktowej.
5. Wprowadzenie dodatkowych kar pieniężnych nakładanych przez Prezesa Agencji Rynku Rolnego na branże objęte rozporządzeniem 1308/2013 jest nieuzasadnione, ponieważ wprowadza dodatkowe karanie niektórych branż za brak pisemnych umów (w tym porozumień branżowych), a są to dokumenty negocjowane z drugą stroną, konsensualne. Tymczasem projekt de facto zakłada z góry, że w każdym przypadku, niezależnie od okoliczności, odpowiedzialność za zawarcie pisemnej umowy spoczywa wyłącznie na nabywcy produktów rolnych. Sugerujemy także wprowadzenie przepisów dotyczących terminu do kiedy umowy muszą być zawarte i na jaki okres. Kwestia ta jest niezwykle ważna z punktu widzenia podmiotów, które reprezentuje Związek Producentów Cukru w Polsce. Brak regulacji w tym zakresie może doprowadzić do sytuacji, w której organizacje reprezentujące dostawców zyskałyby nieuzasadnioną przewagę kontraktową – mogłyby narzucać dowolne warunki, do granic ekonomicznej wytrzymałości nabywców, wiedząc, że odpowiedzialnością za brak kontraktów zawsze będą obciążani ci ostatni. Sugerujemy wprowadzenie rozwiązania, w którym strony mogą zwrócić się do odpowiedniego ministra o wyznaczenie mediatora w przypadku nie osiągnięcia koniecznego porozumienia.
6. Odwołanie do art. 127 rozporządzenia 1308/2013 w art. 40i pkt 2 ppkt Ustawy o Agencji Rynku Rolnego (art.40 pkt 4 omawianej ustawy) nie jest właściwe, bo przepis ten przestanie obowiązywać od 1 października 2017 roku.

Związek Producentów Cukru w Polsce
Warszawa, 1 lipca 2016 r.